

Jari Kinnunen kok ym.

Lakialoite laiksi pakkokeinolain 10 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteella pyritään yleisesti estämään ampuma-aserikosten yleistymistä ja tavanomaistumista sekä erityisesti edistämään rikosvastuun toteutumista, kun on syytä epäillä jonkun syyllistyneen törkeään ampuma-aserikokseen.

PERUSTELUT

Suomessa on tehtävä strateginen valinta ennaltaestää ampuma-aserikosten lisääntymistä. Samalla on varmistettava, että esitutkintaviranomaisella on riittävät työkalut, jotka käytännössä edistävät mainittujen rikosten ennalta estämistä ja syytä epäillä -kynnyksen ylittyttyä tukevat esitutkinnan taktista suunnittelua sekä oikea-aikaisten operatiivisten tutkintatoimien käyttämistä.

Törkeiden ampuma-aserikosten määrä on jatkuvasti noussut. Vuonna 2016 poliisin tietojärjestelmään kirjattiin 93 kpl mainittuja rikoksia, kun vuonna 2020 niitä on kirjattu 153 kpl. Myös epäiltyjen henkilöiden määrä on yli kaksinkertaistunut viidessä vuodessa. Toimivia ampuma-aseita pystytään nykyään helposti valmistamaan muun muassa maahan tuoduista kaasutoimisista ns. starttipistooleista sekä muista kaasu- ja dekoaseista niin, että ne kestävät enemmän kuin yhden laukauksen ampumisen. Aseiden osien valmistaminen on mahdollista 3D-teknologiaa hyödyntäen. Toimintakykyisten aseiden salakuljetus on myös yksi merkittävä reitti laittomien aseiden lisääntymiselle, eikä omaisuusrikosten yhteydessä anastettujen aseiden määrä ole vähentymässä.

Järjestäytyneen rikollisuuden ryhmittymät ovat levinneet kaikkialle maassa, ja niiden jäsenmäärä on noussut tasaisesti. Uudet jengiytymisen muodot ovat jo nykypäivää, ja esimerkiksi Mantaqakatuji on myös erittäin viranomaisvastainen. Lisääntyvä huumausainerikollisuus tulee väijäämättä johtamaan varustelukierteeseen ja siirtymiseen pois perinteisestä teräasearsenaalista kohti tehokkaampaa aseistusta. Huomiotta ei voi myöskään jättää erilaisten ääriliikkeiden halua ja kykyä aseistautua. Törkeä ampuma-aserikos tulee siten lisätä niiden rikosten luetteloon, joiden esitutkintaan esitutkintaviranomaiselle voidaan antaa lupa kohdistaa telekuuntelua rikoksesta epäillyn hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä telesoitteeseen tai telepääte-laitteeseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Lakialoite LA 57/2021 vp

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

pakkokeinolain 10 luvun 3:n § muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 3 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1180/2014, 587/2019 ja 282/2021, seuraavasti:

10 luku

Salaiset pakkokeinot

3 §

Telekuuntelu ja sen edellytykset

Telekuuntelulla tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 43 kohdassa tarkoitetun yleisen viestintäverkon tai siihen liitetyn viestintäverkon kautta telesoitteeseen tai telepäätelaitteeseen vastaanotettavan taikka siitä lähetetyn viestin kuuntelua, tallentamista ja muuta käsittelyä viestin sisällön ja siihen liittyvien tämän luvun 6 §:ssä tarkoitettujen tunnistamistietojen selvittämiseksi. Telekuuntelua saadaan kohdistaa vain rikoksesta epäillyltä lähtöisin olevaan tai hänelle tarkoitettuun viestiin.

Esitutkintaviranomaiselle voidaan antaa lupa kohdistaa telekuuntelua rikoksesta epäillyn hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämänsä telesoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos epäiltyä on syytä epäillä:

1) joukkotuhonnasta, joukkotuhonnan valmistelusta, rikoksesta ihmisyyttä vastaan, törkeästä rikoksesta ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikoksesta, hyökkäysrikoksen valmistelusta, sotarikoksesta, törkeästä sotarikoksesta, kidutuksesta, kemiallisen aseiden kiellon rikkomisesta, biologisen aseiden kiellon rikkomisesta tai jalkaväkimiinakiellon rikkomisesta;

2) Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantamisesta, sotaan yllyttämisestä, maanpetoksesta, törkeästä maanpetoksesta, vakoilusta, törkeästä vakoilusta, turvallisuussalaisuuden paljastamisesta tai luvattomasta tiedustelutoiminnasta;

3) valtiopetoksesta, törkeästä valtiopetoksesta tai valtiopetoksen valmistelusta;

4) törkeästä sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämisestä;

5) lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tai törkeästä lapsenraiskauksesta;

6) taposta, murhasta, surmasta tai rikoslain 21 luvun 6 a §:ssä tarkoitettua mainitun luvun 1, 2 tai 3 §:n mukaisesta törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta;

7) törkeästä laittoman maahantulon järjestämisestä, törkeästä vapaudenriistosta, ihmiskaupasta, törkeästä ihmiskaupasta, panttivangin ottamisesta tai panttivangin ottamisen valmistelusta;

8) törkeästä ryöstöstä, törkeän ryöstön valmistelusta tai törkeästä kiristyksestä;

Lakialoite LA 57/2021 vp

9) törkeästä kätkemisrikoksesta, ammattimaisesta kätkemisrikoksesta tai törkeästä rahanpesusta;

10) tuhotyöstä, liikennetuhotyöstä, törkeästä tuhotyöstä, törkeästä terveyden vaarantamisesta, ydinräjähdერიoksesta tai kaappauksesta;

11) rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2—8 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetusta terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehdystä radiologista asetta koskevasta rikoksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelusta, terroristiryhmän johtamisesta, terroristiryhmän toiminnan edistämisestä, koulutuksen antamisesta terrorismirikoksen tekemistä varten, kouluttautumisesta terrorismirikoksen tekemistä varten, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, värväyksestä terrorismirikoksen tekemiseen, terrorismirikoksen rahoittamisesta, terroristin rahoittamisesta, terroristiryhmän rahoittamisesta tai matkustamisesta terrorismirikoksen tekemistä varten, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta;

12) törkeästä vahingonteosta tai törkeästä datavahingonteosta;

13) törkeästä petoksesta tai törkeästä kiskonnasta;

14) törkeästä rahanväärennyksestä;

15) törkeästä ympäristön turmelemisesta;

16) törkeästä huumausainerikoksesta; taikka

17) törkeästä ampuma-aserikoksesta.

Lupa telekuunteluun voidaan antaa myös, kun jotakuta on syytä epäillä liike- tai ammattitoimintaan liittyvästä:

1) törkeästä lahjuksen antamisesta;

2) törkeästä kavalluksesta;

3) törkeästä veropetoksesta, törkeästä avustuspetoksesta;

4) törkeästä väärennyksestä;

5) törkeästä velallisen epärehellisyydestä, törkeästä velallisen petoksesta;

6) törkeästä lahjuksen ottamisesta, törkeästä virka-aseman väärinkäyttämisestä;

7) törkeästä säännöstelyrikoksesta;

8) törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä, törkeästä markkinoiden vääristämisestä; tai

9) törkeästä tulliselvitysrikoksesta.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun luvan antamisen edellytyksenä on lisäksi, että rikoksella on tavoiteltu erityisen suurta hyötyä ja rikos on tehty erityisen suunnitelmallisesti.

Lupa telekuunteluun voidaan antaa myös, kun on syytä epäillä jotakuta törkeästä parituksesta, jossa on tavoiteltu erityisen suurta hyötyä ja rikos on tehty erityisen suunnitelmallisesti tai jota tarkoitetaan rikoslain 20 luvun 9 a §:n 1 momentin 3 kohdassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2022.

Lakialoite LA 57/2021 vp

Helsingissä 16.12.2021

Jari Kinnunen kok
Pauli Kiuru kok
Pia Kauma kok
Kalle Jokinen kok
Jukka Kopra kok
Mia Laiho kok
Petteri Orpo kok
Marko Kilpi kok
Wille Rydman kok
Timo Heinonen kok
Sari Multala kok
Kari Tolvanen kok
Sanna Antikainen ps